

U SPOMEN

Josip Jernej

(1909. – 2005.)

Unaraštaju jezikoslovaca koji su, osobito u II. polovici XX. st., obilježili hrvatsko jezikoslovlje i pridonijeli njegovu potpunijem uključivanju u europske tokove, istaknuto i časno mjesto pripada profesoru Josipu Jerneju, talijanistu filologu, gramatičaru i leksikografu, koji nas je napustio 20. ožujka ove godine. Rodio se 7. srpnja 1909. u Goriziji, koja je tada bila u sastavu Austro-Ugarske, a slovensko-talijansko jezično okružje sa snažnom njemačkom prisutnošću te školovanje na različitim jezicima omogućili su mu ne samo da se zarana aktivno počne služiti s nekoliko jezika nego i da razvije posebnu osjetljivost za jezična pitanja. Nakon studija na sveučilištima u Padovi i u Firenci došao je na studije u Zagreb gdje je na Filozofskom fakultetu diplomirao (1941.) talijanski jezik i književnost. Svestrano i produbljeno poznavanje talijanskoga jezika na različitim uporabnim razinama već mu je u studentskim danima omogućilo suradnju s profesorom Mirkom Deanovićem (ta će plodotvorna suradnja, posebice na leksikografiji, potrajati do smrti akad. Deanovića), a zatim mu osiguralo nastavničko mjesto na Katedri za talijanski jezik (najprije kao lektora, zatim kao docenta i izvanrednoga profesora te od 1969. redovitoga profesora) gdje je odgojio niz naraštaja hrvatskih talijanista.

Ostavljajući ovdje po strani njegovu vrlo značajnu znanstvenu djelatnost na užem polju talijanistike (spomenut ćemo samo

njegovu *Grammatica italiana descrittiva su basi storiche e psicologiche*, Basel, 1965., u suradnji s prof. Moritzom Regulom iz Graza, koja je obvezan talijanistički udžbenik na talijanskim i europskim sveučilištima), kao i znamenite opisno-praktične gramatike talijanskoga na kojima su znanje stjecali naraštaji hrvatskih talijansita, dotaknut ćemo njegov prinos kroatistici. Bavio se talijanskim leksičkim elementima u hrvatskom, kontrastivno (supostavno) je proučavao talijanski i hrvatski, obrađivao pitanja sintaktičke teorije, znatno unaprijedio metodiku nastave talijanskoga, rasvijetlio je mnoge pojedinosti u vezi s radom leksikografa Jakova Mikalje (*Micaglia*), a za kroatistiku je posebno značajan njegov leksikografski rad. U suradnji s prof. Deanovićem izradio je Talijansko-hrvatski rječnik (1. izd. 1960.) i Hrvatsko-talijanski rječnik (1. izd. 1956.), a oba ta djela u nizu uzastopnih izdanja pomno je dopunjavao i doradivao prof. Jernej. Osobito preko hrvatskoga stupca koji je preuzet u Dayre–Deanović–Maixnerov Hrvatsko-francuski rječnik, Jernejev i Deanovićev Hrvatsko-talijanski rječnik dugo je, uz Benešićev Hrvatsko-poljski rječnik, vrijedio u praksi kao neslužbena hrvatska leksička norma.

Napustio nas je dragi profesor i neumorni jezikoslovac, ali njegovo djelo ostaje trajna i nezaobilazna vrijednost u hrvatskome jezikoslovlju.

August Kovačec